

Olsztyn, 23 sierpnia 2024 r.

PS-VI.431.2.11.2024.AB

**Szanowny Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor
Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5
ul. Armii Krajowej 33/5
19-300 Ełk**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.131.2024 z 31 maja 2024 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 w Ełku. Czynności kontrolne rozpoczęto 13 czerwca 2024 r. i zakończono 18 czerwca 2024 r.

Przedmiot kontroli obejmował planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024, poz. 177 ze zm.) – zwanej dalej ustawą wripsz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem;
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809) – zwanej dalej KRiO.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / PO-W nr 5 / Jednostka – co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 w Ełku,
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Ełku, pana Marcina Chilickiego,
3. Kierownik – co oznacza: Kierownik Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Ełku, panią

4. Statut – co oznacza: *Statut Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 23 października 2014 r.,
5. Regulamin – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5* z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej,
6. Wykaz kadry – co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
7. Wykaz dzieci – co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
8. Rejestr – co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
9. diagnoza / diagnoza psychofizyczna – co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
10. plan / plan pomocy – co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wripsz oraz § 15 rozporządzenia,
11. karta – co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
12. zespół – co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135 - 138 ustawy wripsz,
13. ocena / okresowa ocena – co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wripsz,
14. IPU – co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 1 ustawy wripsz,
15. mos – co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny,
16. mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą). Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze kontroli prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Marcina Chilickiego – Dyrektora oraz, posiadającej stosowne upoważnienie, stanowiące **akta kontroli str. 1**. Ustaleń kontrolnych dokonano na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji, informacji i wyjaśnień przekazanych bezpośrednio przez ww. oraz rozmów przeprowadzonych z wychowankami i ogłędzin pomieszczeń Placówki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej. Dysponuje łącznie 14 miejscami dla wychowanków. W badanym okresie działała w oparciu o:

- *Statut Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 23 października 2014 r. /**akta kontroli str. 2-3**/,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 w Ełku* z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej /**akta kontroli str. 4-19**/.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w PO-W nr 5, realizowana była w oparciu m.in. o:

- *Roczny program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń” Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Ełku na rok* [tu wskazywano rok, którego dotyczy], opracowywany przez Kierownika i zatwierdzany przez Dyrektora /**akta kontroli str. 20-39**/,
- *Roczny Program Pracy Psychologiczno-Pedagogicznej*, opracowywany na każdy rok kalendarzowy przez specjalistów (psychologa i pedagoga) oraz zatwierdzany przez Dyrektora /**akta kontroli str. 40-44**/,
- *Wewnętrzne zasady funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej*, wprowadzone przez Dyrektora /**akta kontroli str. 45-64**/.

Ponadto kwestie opiekuńczo-wychowawcze w Placówce normowały następujące zarządzenia:

- Zarządzenie nr 02/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany (...) druków, tj. *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz Wniosku z zespołu dotyczącego zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej* /**akta kontroli str. 65-69**/,
- Zarządzenie nr 05/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 04 maja 2023 r., a następnie Zarządzenia nr 03/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 04 maja 2023 r., w sprawie *zasad przyznawania kieszonkowego* /**akta kontroli str. 70-71**/,
- Zarządzenie nr 06/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 25 września 2023 r. dotyczące wprowadzenia planu posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz zespołów problemowych w 2024 r. /**akta kontroli str. 72-73**/,
- Zarządzenie nr 01/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany (...) druków, tj. *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz Wniosku z zespołu dotyczącego zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej* /**akta kontroli str. 74-79**/,
- Zarządzenie nr 2/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 16 kwietnia 2024 r. w sprawie *samowolnego opuszczenia przez dziecko placówki podległej centrum* /**akta kontroli str. 80**/.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą PO-W nr 5 kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował także funkcję Dyrektora pozostałych czterech placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 81-82/, na stanowiskach pracowników pedagogicznych w badanym okresie, zatrudnionych było łącznie jedenaście osób, w tym:

- kierownik-wychowawca – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- wychowawcy – 7 osób, w wymiarze 4 etatów,
- pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca – w wymiarze 1 etatu,
- pedagog – w wymiarze 1/2 etatu,
- psycholog – w wymiarze 1 etatu.

Pedagog i psycholog oraz pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca (w ramach wskazanych etatów) świadczyły również pracę w pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

W związku z tym, iż podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w:

- Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Ełku w dniach 25-28 października 2021 r. weryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga oraz pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej,
- Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 5 w Ełku w dniach 15-19 listopada 2021 r. analizowano dokumentację kierownika-wychowawcy oraz wychowawców (poz. nr 1, 2, 4, 7 w Wykazie kadry) odstąpiono od jej ponownego sprawdzania.

Ustalono wówczas, iż zarówno Dyrektor, jak i pozostałe osoby, spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-5 i 6 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora), a także w art. 98 ust. 1 oraz 3 pkt 1-3 i 4 ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób).

Analizie poddano dokumentację osobową 3 wychowawców (poz. nr 3, 5 i 6 w Wykazie kadry). Stwierdzono, że posiadają odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz. W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie przez nich także wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, tj., że osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Ponadto, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego, osoby te posiadały także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolne do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Wskazać należy, iż zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób) osoby zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Ponadto, stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt

6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. 2024 poz. 560) **pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy**. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Z dokumentacji osobowej pracowników ujętych w Wykazie kadry pod poz. 3, 5 i 6 wynika, iż zostali oni zweryfikowani w Rejestrze. Ustalono także, iż wychowawca (w wykazie pod poz. 3) zatrudniony na podstawie umowy o pracę na
..... został zweryfikowany w Rejestrze dopiero
/akta kontroli str. 83-84/. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego, poinformował, iż ww. wychowawca
.....Tego też dnia został zweryfikowany. Wskazał, iż w kontrolowanej Jednostce wychowawca, o którym mowa powyżej, zaczął pełnić swą funkcję
Dyrektor przedłożył harmonogramy czasu pracy w Jednostce za lipiec, sierpień i wrzesień 2023 r. potwierdzające, **/akta kontroli str. 85-89/**.

Nieprawidłowość ta, uznana przez organ kontroli za istotne uchybienie w rozumieniu art. 197d ust. 6 ustawy wrispz, skutkowałą dopuszczeniem do pracy osób, co do których nie było pewności, czy spełniają one wymóg określony w art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz. Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 2, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Nadmienić należy, iż także Dyrektor PO-W nr 5 nie został zweryfikowany w Rejestrze. Kwestię tą szczegółowo opisano w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI.431.2.7.2024.KS z dnia 29 maja 2024 r. Ustalono, iż weryfikacji Dyrektora dokonano 13 czerwca 2024 r.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Jej analiza, a także Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wykazała, iż na dzień kontroli w PO-W nr 5 na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków **/akta kontroli str. 90-92/**. W Jednostce nie przebywały dzieci, umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz.

Stwierdzono, iż na dzień kontroli 4 wychowanków przebywało poza Placówką, w tym 1 na studiach oraz 3 umieszczonych było w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. W dacie kontroli w PO-W nr 5 przebywało 10 wychowanków, w tym 1 osoba, która w bieżącym roku osiągnie pełnoletność.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji, stanowiących **akta kontroli str. 90-94**:

- 8 wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 2 dzieci posiadało opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 2 podopiecznych uczęszczało do Ośrodka Kuratorskiego,
- 12 podopiecznych uczęszczało na zajęcia do specjalistów tj. pedagoga Placówki (6 dzieci), psychologa Jednostki (3 dzieci), psychologa poza Placówką (3 wychowanków), terapeuty poza PO-W nr 5 (2 wychowanków).

Ustalono, iż 3 rodziny biologiczne dzieci, które były umieszczone w Placówce, obejmowano w badanym okresie wsparciem asystenta rodziny.

Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy wripisz, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe także w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce nie przebywały dzieci poniżej 10 roku /**akta kontroli str. 90-92**/.

Z informacji przedłożonej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 95** wynika, iż w badanym okresie usamodzielniało się 2 wychowanków, zaś 1 wychowanek został skreślony z ewidencji (przebywał na ucieczce z mow, kiedy osiągnął pełnoletność). Ponadto żadne dziecko nie zostało przeniesione do rodziny zastępczej, nie zostało adoptowane, ani też nie powróciło do rodziny biologicznej.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

*Roczny program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń” Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Ełku na rok, opracowywany przez Kierownika na dany rok kalendarzowy, stanowi jeden z dokumentów w oparciu o który, prowadzona jest w Jednostce praca opiekuńczo-wychowawcza /**akta kontroli str. 20-39**/ i ujmuje m.in. :*

- *główne zadania placówki w zakresie opieki i wychowania, potrzeb bytowych i nauczania oraz warunków socjalnych,*
- *główne zadania wychowawcy,*
- *realizację programu w zakresie przygotowania wychowanka do samodzielnego życia w społeczeństwie,*
- *realizację programu w zakresie sfery edukacyjnej, intelektualnej, emocjonalnej, społecznej, współpracy z instytucjami, organizacjami, profilaktyki patologii oraz niedostosowania społecznego, przeciwdziałania powstawaniu trudności wychowawczych i niedostosowania społecznego, przygotowania do życia społecznego i zawodowego, wychowania obywatelskiego, właściwej organizacji czasu wolnego wychowanków, w wymiarze moralno - duchowym, w zakresie sfery zdrowotnej wychowanków, w zakresie funkcjonowania wychowanków w placówce*

- realizację programu w zakresie, podnoszenia kwalifikacji zawodowych wychowawców oraz nadzoru i kontroli w Placówce nr 5.

Ustalono, iż w Placówce, na każdy miesiąc, opracowywano również *Miesięczny plan pracy*, w którym w wersji tabelarycznej ujmowano: zadanie, sposób realizacji, datę, osobę odpowiedzialną oraz uwagi, gdzie wskazywano informacje dotyczące realizacji zadań, podpisy wychowawców pracujących w Jednostce **/akta kontroli str.96-140/**.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w Jednostce prowadzi się następującą dokumentację:

- księgę ewidencji wychowanków,
- zeszyt dyżurów,
- jadłospisy,
- zeszyt wydawania leków,
- zeszyt wyjść wychowanków,
- zeszyt interwencji – zgłoszenia na policję samowolnego oddalenia się wychowanka,
- protokoły zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka **/akta kontroli str. 140/**.

Ponadto, zgodnie z przedłożoną informacją, stanowiącą **akta kontroli str. 140**, dla każdego dziecka sporządzano:

- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach specjalistycznych,
- arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych,
- kartę potrzeb materialnych,
- kartę odzieżową,
- kartę przedmiotów własnych.

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w PO-W nr 5.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 3, 6, 11, 14 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż diagnoza psychofizyczna była sporządzana przez pedagoga i psychologa, co do zasady niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki, poza 1 przypadkiem. Ustalono, iż wychowankowi umieszczonemu w Placówce 11 kwietnia 2023 r. (w Wykazie dzieci pod poz. 11) opracowano diagnozę psychofizyczną dopiero 18 lipca 2023 r. **/akta kontroli str. 156-160/**. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie, dlaczego nie sporządzono jej niezwłocznie po przyjęciu małoletniego, wskazał, iż wychowanek przebywał w, a do PO-W nr 5 faktycznie przyjechał dopiero

..... **/akta kontroli str. 161-162/**. W załączeniu Dyrektor przedłożył pismo do sądu z dnia

26 kwietnia 2023 r. dotyczące braku zgody na urlopowanie małoletniego w formie o jaką ubiegała się rodzina dziecka, wskazując, iż urlopowanie go „(...) może być możliwe po pełniejszym określeniu jego sytuacji rodzinnej i rozwojowej” /akta kontroli str. 163/. Analiza wpisów ujętych w zeszycie dyżurów oraz kart pobytu ww. małoletniego wykazała, iż małoletni, w okresie przed sporządzeniem diagnozy psychofizycznej był wielokrotnie urlopowany do Placówki w okresach:

.....
.....
..... /akta kontroli str. 164-181/. W ww. okresach nie był urlopowany do cici, a przebywał na terenie Jednostki. Ponadto w arkuszach badań i obserwacji specjalistów znajdowały się wpisy dotyczące wychowanka i poczynionych obserwacji/akta kontroli str. 253-259/. Powyższe wskazuje, iż diagnozę psychofizyczną można było sporządzić małoletniemu we wcześniejszym okresie, a nie dopiero po 3 miesiącach od jego umieszczenia w Placówce. Przyczyną uchybienia był niewłaściwie przyjęty sposób organizacji pracy. Kontrolujący nie stwierdzili skutków powyższego uchybienia

Diagnozy psychofizyczne, stanowiące akta kontroli str. 142, 144-148, 150-, 152-160, zawierały wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia.

W myśl § 40 Regulaminu diagnozy podlegały aktualizacji na wniosek zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka lub wychowawcy, co należy przyjąć za dobrą praktykę.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy wripsz. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy (niezwłocznie po jej sporządzeniu) oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy opracowywany na pół roku. Po upływie tego okresu, w uwagach dokonywano podsumowania realizacji planu i następnie opracowywano plan pomocy na kolejny okres /akta kontroli str. 149, 182-215, 217-223/. Plany nie zawierały dat ich sporządzenia, tym samym kontrolujący nie byli w stanie stwierdzić, czy plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku, o czym mowa w § 15 ust. 5 rozporządzenia. Dyrektor Jednostki wskazał, że plan „opracowywany jest przez wychowawcę prowadzącego zazwyczaj po uzyskaniu diagnozy psychologicznej i przed okresem realizacji planu. W sytuacji dzieci, przebywających w MOS lub MOW, plan pracy może być tworzony na podstawie dokumentów, opinii i informacji uzyskanych od tych ośrodków”/akta kontroli str. 224-225/. Ustalono, iż w przypadku dziecka (poz. nr 11 z Wykazu dzieci) diagnozę psychofizyczną sporządzono 18 lipca 2023 r. /akta kontroli str. 156-160/, natomiast okres realizacji planu określono od 11 kwietnia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. /akta kontroli str. 213-214/. Tym samym plan był sporządzony i realizowany jeszcze przed dokonaniem diagnozy, co jest niezgodne z § 15 ust. 1 rozporządzenia. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższej nieprawidłowości wskazał, iż przeprowadzenie diagnozy było znacznie utrudnione z uwagi na pobyt dziecka w, a „(...) plan pomocy dziecku został opracowany na podstawie zgromadzonej dokumentacji w tym szczegółowej opinii biegłych sądowych. Opracowanie planu pomocy przez wychowawcę bez diagnozy sporządzonej w placówce, było działaniem zabezpieczającym emocjonalny, społeczny i intelektualny interes dziecka (...)” /akta kontroli str. 161-162/.

Przyczyną nieprawidłowości był niedostateczny nadzór nad dokumentowaniem pracy z dzieckiem. Nie stwierdzono skutku powyższej nieprawidłowości. Kwestię dotyczącą diagnozy psychofizycznej ww. dziecka oraz jego pobytów w Placówce opisano we wcześniejszej części wystąpienia.

W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 3, 6 i 11 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się bowiem m.in.:

- odpisy aktów urodzenia dzieci,
- orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karty szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Stwierdzono, iż plany poddane analizie, co do zasady zawierały podpis dziecka, potwierdzający, że stosownie do art. 4 a ustawy wrispz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono jego zdanie podczas opracowania tego dokumentu. Ustalono, iż w przypadku planów opracowanych dla wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 3 obowiązujących w okresach od 01 września 2023 r. do 29 lutego 2024 r. oraz od 01 marca 2024 r. do 31 sierpnia 2024 r. brak było jego podpisu **/akta kontroli str. 190-194/**. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego wskazał, że wychowanek „w wymienionych okresach przebywał *Wychowawca jedynie telefonicznie konsultował z dzieckiem zapisy w planie pomocy, z uwzględnieniem stanu psychofizycznego małoletniego. Funkcjonowanie chłopca w czasie jego przepustek do placówki istotnie odbiegało od norm społecznych, co uniemożliwiało wychowawcy prowadzącemu szczegółowe omówienie planu oraz uzyskanie od dziecka stosownego podpisu*” **/akta kontroli str. 226-227/**. W związku z tym, iż powyższe znalazło odzwierciedlenie w przedłożonej kontrolującym dokumentacji, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia w tym zakresie. Niemniej, w ramach bieżącego instruktażu, wskazali na konieczność potwierdzania przez dziecko jego podpisem wspólnego opracowywania planu, a w przypadku braku takiej możliwości, odnotowywania w dokumentacji, iż plan pomocy skonstruowano w uzgodnieniu z wychowankiem podczas rozmowy telefonicznej z nim.

Plany pomocy wychowanków ujętych w Wykazie dzieci pod:

- poz. nr 3 – za okres od 01 września 2023 r. do 29 lutego 2024 r. **/akta kontroli str. 190-194/**,
- poz. nr 6 – za okres od 01 marca 2024 r. do 31 sierpnia 2024 r. **/akta kontroli str. 206-211/**,
- poz. nr 11 – za okres od 01 września 2023 r. do 29 lutego 2024 r. **/akta kontroli str. 215, 217-218/**.

zawierały podpis asystenta rodziny, co stanowi potwierdzenie, że zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia, asystent rodziny współpracował z wychowawcą kierującym procesem wychowawczym dziecka przy jego opracowaniu. Stwierdzono natomiast, iż w planach wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 6 za okres od 01 marca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. oraz od 01 września 2023 r. do 29 lutego 2024 r. ujmowano zapis: „*rodzina objęta wsparciem asystenta rodziny w [dane miejscowości]*” **/akta kontroli str. 195-206/**. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie dlaczego plany pomocy ww. dziecka nie zostały opracowane we współpracy z asystentem rodziny wyjaśnił, iż „*współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej jest utrudniona i ogranicza się zazwyczaj do wymiany korespondencji lub rozmów telefonicznych.*

Wychowawca odpowiedzialny za dziecko był w stałym kontakcie z asystentem rodziny i z nim konsultował plan pomocy dziecku. Brak obecności asystenta na „zespołach” uniemożliwił wychowawcy prowadzącemu uzyskanie od asystenta stosownego podpisu w dokumentacji dziecka”/akta kontroli str. 228-229/. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w zapisach ujętych w karcie pobytu /akta kontroli str. 151, 230/ oraz miesięcznych planach pracy akta kontroli str. 100, 109, 117, 124, 130, 138/. W ocenie zespołu kontrolnego informacja o tym, iż plan pomocy został opracowany we współpracy z asystentem winien znaleźć się na ww. dokumencie, bowiem przytoczony powyżej zapis, nie wskazuje, iż uczyniono zadość przepisom § 15 ust. 1 rozporządzenia. W powyższym zakresie udzielono instruktażu w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Analiza planów przedłożonych kontrolującym wykazała, iż zawierały one cele długoterminowe i krótkoterminowe oraz działania /akta kontroli str. 149, 182-215, 217-223/. Stwierdzono, że nie dokonano podziału działań na działania krótkoterminowe i długoterminowe, jednakże analiza treści działań ujętych w planach wykazała, iż wskazywano w nich oba rodzaje działań. W związku z powyższym kontrolujący odstąpili od wydania zaleceń w tym zakresie. Jednocześnie w ramach bieżącego instruktażu wskazali na zasadność wyodrębniania w planach zarówno działań długoterminowych jak i krótkoterminowych oraz przypisywania ich odpowiednio celom długoterminowym i krótkoterminowym.

Plany pomocy nie zawierały także celu pracy z dzieckiem, co było niezgodne z powyższymi przepisami /akta kontroli str. 149, 182-215, 217-223/. Dyrektor wyjaśniając powyższe poinformował, że „omówienie sytuacji dziecka odbywało się na zespołach, na których omawiano sytuację dziecka i wskazywano cele szczegółowe, które nie zostały zapisane. Wychowawca tworzący plan pomocy dziecku przy ustalaniu celów krótko i długoterminowych w domyśle kierował się celem głównym (we wszystkich przypadkach usamodzielnieniem dziecka). Działania są przyporządkowane do konkretnych celów długoterminowych lub krótkoterminowych, lecz nie są specjalnie wyszczególnione” /akta kontroli str. 224-225/. Przyczyną nieprawidłowości był niedostateczny nadzór Dyrektora nad opracowywaniem planów pomocy przez wychowawców. Nie stwierdzono skutku powyższej nieprawidłowości.

Stwierdzono, iż ujęte w planach terminy realizacji celi nie zawsze były precyzyjnie ujmowane zawierały np. wpisy: „na bieżąco”, „podczas dyżurów”, „według potrzeby”, „praca ciągła” Powyższe wskazuje, iż określano częstotliwość podejmowanych działań, a nie termin ich realizacji. W opinii kontrolujących precyzyjne dookreślenie terminów umożliwia weryfikację realizacji poszczególnych działań, ujętych w planach. Daje tym samym wychowawcom realny obraz nad czym w kolejności należy jeszcze pracować.

Ustalono, iż co do zasady plany pomocy były spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania, za wyjątkiem planu wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 3, gdzie nie ujęto

potrzeb dziecka w zakresie rozwoju pasji i zainteresowań, chociaż wytyczne w tym zakresie były ujęte w diagnozie psychofizycznej dziecka /**akta kontroli str.150, 152-155**/. Dyrektor wyjaśniając powyższe, wskazał, że „(...) *funkcjonowanie* [dane dziecka] *po sporządzeniu diagnozy istotnie uległo pogorszeniu*. Wychowawca pracujący z dzieckiem w pierwszej kolejności musiał skupić się na zapewnieniu bieżących potrzeb dziecka, przede wszystkim jego bezpieczeństwa, sytuacji zdrowotnej i szkolnej. Destruktywne zachowania chłopca wymusiły ograniczenia w planie pomocy. Najprawdopodobniej wychowawca prowadzący wraz z asystentem skupili się na pilniejszych, ich zdaniem celach” /**akta kontroli str. 232-233**/. Przyjęto wyjaśnienia Dyrektora w powyższym zakresie W związku z tym, iż był to jednostkowy przypadek, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia.

Analiza planów wykazała, iż uwzględniono w nich kwestię podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi, a także rozwój pasji i zainteresowań dziecka (poza przypadkiem, opisanym powyżej). Ustalono jednak, iż niektóre cele oraz działania, ujmowane w planach pomocy, nie zawsze były zindywidualizowane oraz precyzyjnie dookreślone, np.:

- plan pomocy dziecka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 3 – w sferze zdrowie i higiena osobista – cel długoterminowy: „*wdrażanie do dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo*”, cel krótkoterminowy: „*unikanie zagrożeń, przestrzeganie zaleceń lekarskich*”, zaplanowane działania: „*uświadamianie istniejących zagrożeń dnia codziennego*”, „*umawianie i dopilnowanie wizyt lekarskich*” – nie skonkretyzowano m.in. rodzaju zagrożeń /**akta kontroli str. 183**/,
- plan pomocy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 6 – w sferze społecznej – cel długoterminowy: „*umiejętność budowania korzystnych relacji społ.*”, cel krótkoterminowy – „*umiejętność pełnienia ról społecznych adekwatnie do wieku*”, w zaplanowanych działaniach ujęto zaś: „*monitorowanie funkcjonowania sytuacji wychowanka w grupie, kontaktów rówieśniczych, relacji z wychowawcami, docenianie umiejętności pracy w zespole*” – nie doprecyzowano jakie działania winien podjąć wychowanek, aby ten cel osiągnąć /**akta kontroli str. 187**/.

Wskazać należy, że zindywidualizowanie i doprecyzowanie celów oraz działań w planach pomocy do bieżących potrzeb dzieci, pozwoli na podejmowanie adekwatnych działań w zakresie ich realizacji. Co omówiono w ramach bieżącego instruktażu.

Realizację działań ujętych w planach pomocy dokumentowano w *miesięcznych planach pracy*, zeszytach: dyżurów, wydawania leków, wyjść wychowanków oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, znajdującej się w skoroszytach prowadzonych przez wychowawców odpowiadających za proces wychowawczy dziecka (m.in. kartach pobytu, kartach udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych, arkuszu badań i obserwacji). Ponadto kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi odzwierciedlały oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem, w których wskazywali, iż zapewnią wychowankowi bezpieczeństwo i odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju podczas urlopowania /**akta kontroli str. 234-236**/.

- **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, iż zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia pedagog i psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach dzieciom, które obejmowali swoim wsparciem /**akta kontroli str. 238, 244-245, 249, 254, 258, 260, 263**/.

Ponadto, w myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w Placówce, dla każdego wychowanka, którego dokumentację analizowano, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, w których ujmowali: datę, treść obserwacji oraz podpis osoby dokonującej wpisu **/akta kontroli str. 237, 239-243, 246-248, 250-253, 255-257, 259, 261-262/**.

Prowadzona przez specjalistów dokumentacja ujmowała działania podejmowane w ramach prowadzonej pracy z podopiecznymi Placówki w zakresie zaspokajania ich potrzeb.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce, winno prowadzić się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Ustalono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci, w skoroszycie opracowywanym na dany rok szkolny, sporządzano karty pobytu, zawierające elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne.

Jednym z obszarów ujmowanych w karcie pobytu jest opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku. Dyrektor wskazał, że w Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze od godz. 17.00 do godz. 19.00 oraz w weekendy od godz. 15.00 do godz. 18.00. *„W przypadkach systematycznej współpracy rodziny umożliwia się dzieciom kontakty bezpośrednie poza placówką w postaci urlopowań w dni wolne od nauki szkolnej, urlopowań dziennych lub godzinowych. Niezależnie od kontaktów bezpośrednich dzieci mają możliwość rozmów telefonicznych oraz kontaktów za pośrednictwem aplikacji internetowych”/akta kontroli str. 265/*. Ustalono ponadto, iż w Jednostce przebywa dziecko, które zostało rozdzielone ze swoim rodzeństwem. Dyrektor Placówki poinformował, że *„(...) Sytuacja taka spowodowana była tylko i wyłącznie ograniczoną ilością miejsc w placówce. Pracownicy placówki umożliwiają rozdzielonemu rodzeństwu kontakt bezpośredni, telefoniczny lub za pośrednictwem aplikacji internetowych” /akta kontroli str. 264-265/*. Podejmowanie przez Placówkę działania w powyższym zakresie znajdują odzwierciedlenie w kartach pobytu i prowadzonej dokumentacji

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy w.r.p.z, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 20 stycznia 2023 r., 30 czerwca 2023 r., 13 października 2023 r., 23 lutego 2024 r., 14 czerwca 2024 r. W arkuszach zawierających okresowe oceny wychowanków PO-W nr 5 ujęto wszystkie elementy wskazane w art. 136 ustawy w.r.p.z **/akta kontroli str. 266-308/**.

Analiza arkuszy pn. *„Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej”* z dnia 30 czerwca 2023 r. wykazała, iż w przypadku dzieci ujętych w Wykazie dzieci pod poz. nr 3, 6 i 11 dokonana została bez obecności pedagoga Placówki, co jest niezgodnie z art. 130 ust. 1 pkt 2 ustawy w.r.p.z **/akta kontroli str. 270-271, 286-287, 297-298/**. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego wskazał, iż w okresie 23.06-10.07.2023 r. pedagog

przebywał na urlopie wypoczynkowym /akta kontroli str. 309-310/. Stwierdzono, iż w pozostałych arkuszach ocen, znajdowała się informacja, iż konsultowano je z pedagogiem. Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia, niemniej jednak w bieżącym instruktażu wskazano, iż ocena winna być dokonywana z udziałem specjalistów zatrudnionych w Placówce, a konsultowanie jej z pedagogiem nie powinno stać się regułą, a winno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Jako, iż PO-W nr 5 jest placówką całodobową, w ocenie kontrolujących, posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka winny być planowane w taki sposób, aby umożliwić w nich udział wszystkim osobom, które powinny w nich uczestniczyć, zgodnie z przepisami art. 137 ustawy wrispz.

Zgodnie z art. 4a ustawy wrispz podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy wrispz, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Analiza arkuszy okresowych ocen /akta kontroli str. 266-308/ wykazała, iż zawierały one zapis „zapoznano wychowanka z wnioskami zespołu oraz udzielono stosownych wyjaśnień”, pod którym, poza 4 ocenami dziecka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 3 /akta kontroli str. 270-280/, znajdował się podpis dziecka. Dyrektor Placówki wyjaśnił, że wychowanek przebywał w innych instytucjach całodobowej opieki /akta kontroli str. 311-312/ Szczegółowe wyjaśnienie dotyczące sytuacji tego dziecka przytoczono na str. 9 niniejszego wystąpienia. Kwestie związane z pobytem dziecka w wymienionych przez Dyrektora placówkach znalazły potwierdzenie w prowadzonej dokumentacji. W ocenie zespołu kontrolnego w przypadku, kiedy dziecko przebywa poza Placówką na arkuszu oceny winna zostać uwzględniona informacja, iż zapoznano wychowanka z wnioskami zespołu telefonicznie, gdyż przebywał w tym czasie np. w mow, na co wskazano Dyrektorowi w ramach bieżącego instruktażu.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Analiza dokumentacji wychowanka, który w bieżącym roku ukończy 18 lat (w Wykazie dzieci pod poz. 6) wykazała, iż w jego planie pomocy z okres 01 marca 2024 r. – 31 sierpnia 2024 r., w sferze oddziaływania uwzględniono obszar „usamodzielnienie”, w którym zaplanowano działania związane z opracowaniem IPU. Kwestie związane z procesem usamodzielnienia, a w szczególności podejmowane w tym zakresie działania uwzględniano również w kartach pobytu.

Stwierdzono, że dokumentację pełnoletniego wychowanka (poz. 14 z Wykazu dzieci), prowadzono w formie skoryszty, w którym ujmowano m.in.:

- dane osobowe i informacje o rodzinie/ akta kontroli str. 313/,
- opis funkcjonowania społecznego podopiecznego w Placówce i poza nią, z uwzględnieniem samowolnego opuszczania Placówki,
- informacje o przebiegu kontaktów Placówki ze szkołą, do której uczęszcza podopieczny, oraz jego nauki szkolnej /akta kontroli str. 314/,
- wykaz ocen szkolnych oraz wykaz frekwencji szkolnej /akta kontroli str. 315/,
- informacje o stanie zdrowia/lekach/pobytach w szpitalu /akta kontroli str. 316/,
- informacje o potrzebach wychowanka związanych z usamodzielnieniem /akta kontroli str. 317/,
- kartę potrzeb materialnych/akta kontroli str. 318/,
- kartę przedmiotów własnych /akta kontroli str. 319/,
- kartę odzieżową.

Przepisy art. 145 ust. 2 ustawy w.rp. wskazują, iż osoba usamodzielniana, co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Następnie, stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 powyższego aktu prawnego, osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia. W dokumentacji wychowanka, o którym mowa powyżej, w obszarze danych osobowych znajdowały się informacje, potwierdzające wskazanie opiekuna usamodzielnienia. Brak było natomiast kserokopii IPU.

Dyrektor PO-W nr 5 w wyjaśnieniach dotyczących IPU, przyjętych do protokołu stanowiącego **akta kontroli str. 320** poinformował, że *„W dokumentacji wychowanków nie gromadzimy indywidualnych programów usamodzielnienia. To jest dokument przekazywany przez wychowanka do powiatowego centrum pomocy rodzinie. Odnotowujemy w dokumentacji wychowanków informacje o tym, kto pełni funkcję opiekuna usamodzielnienia. Indywidualny program usamodzielnienia pozostaje w dokumentacji wychowanka, gromadzonej w Placówce wówczas, gdy jego opiekunem usamodzielnienia jest wychowawca Jednostki. Sporządzenie indywidualnego programu usamodzielnienia nie jest obligatoryjne, pozostaje w kompetencjach wychowanka i jego opiekuna usamodzielnienia”*.

W ramach bieżącego instruktażu zespół kontrolny wskazał na zasadność przechowywania kopii IPU w dokumentacji wychowanka, który nadal pozostaje podopiecznym Placówki. Pozwoli to zarówno wychowankowi jak i wychowawcy (kierującemu jego procesem wychowawczym) na wgląd do tego dokumentu w celu monitorowania sposobu jego realizacji i dokonania jego ewentualnej modyfikacji, w przypadku, gdy zajdzie taka potrzeba.

5. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniu 13 czerwca 2024 r. rozmowy z 9 wychowankami, którzy wyrazili na to zgodę. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 1 wychowankiem, z uwagi na jego nieobecność w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 321-329**.

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie wskazali, iż umożliwiał im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć, siedmioro wskazało wychowawców, jeden siostrę, jeden zaś poinformował, że na nikogo. Ponadto dzieci wskazały, iż w rozwiązywaniu ich problemów/podejmowaniu działań mogą liczyć na wychowawców, jedno wskazało, że nie ma takich problemów, jedno zaś, iż nie potrzebuje takiej pomocy. Wszyscy jednogłośnie wskazali, że w Placówce czują się bezpiecznie. Opiekę zapewnianą im w Placówce oceniali pozytywnie.

Co do zasady wychowankowie wypowiadali się, że ich potrzeby są zaspokajane. Niemniej jednak jeden wychowanek poinformował, iż zdarza się, że w Placówce nie ma chleba. Ponadto jedno z dzieci wskazało, iż około 3 miesięcy temu poprosiło o zakup bluzek, jednak nie zostały mu one zakupione. Kierownik, w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu dotyczących zaopatrzenia w żywność poinformowała, iż *„wyżywienie wychowanków jest planowane na okres 10 dni w jadłospisach. Większe zakupy jako Kierownik dokonuję ja (np. mięso, które jest zakupywane, porcjowane i opisywane). Zakupy bieżące są robione codziennie, na co przeznaczony jest określony budżet. Wyżywienie jest zakupywane zgodnie z potrzebami wychowanków. Uczymy*

dzieci racjonalnego gospodarowania posiadanymi artykułami żywnościowymi. Pieczywo jest kupowane na bieżąco. Jeśli zabraknie wychowankowie są zobligowani do zakupu pieczywa z rana, aby było ono na śniadanie. Wychowankowie nie zgłaszali zastrzeżeń odnośnie wyżywienia. Nadmieniam, że zdarzają się sytuacje, kiedy jedzenie jest marnotrawione. Znajdujemy żywność np. w koszach na śmieci, w ubraniach wychowanków w szafach” /akta kontroli str. 330/. Kontrolujący w ramach bieżącego instruktażu wskazali na zasadności omówienia z wychowankami zasad dotyczących zaopatrzenia w żywność. Zwrócili także uwagę na konieczność zachowania ciągłości w zapewnieniu podopiecznym Placówki dostępu do podstawowych artykułów żywnościowych jak m.in. chleb, aby nie dochodziło do sytuacji, kiedy go zabraknie.

Dyrektor w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu, stanowiących **akta kontroli str. 331**, dotyczących zaopatrywania wychowanków w odzież wskazał, iż „wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka na druku obowiązującym w Placówce zgłasza zapotrzebowanie na odzież. Najpierw wychowawca wraz z wychowankiem weryfikuje, czy dany asortyment jest dostępny w Placówce (w magazynie). Jeśli stwierdzi, że nie ma, wówczas zakupuje mu się daną odzież. Zakupy dokonywane są na bieżąco, zgodnie ze zgłoszonymi przez wychowanków potrzebami. Nie ma określonej kwoty na zakup odzieży, bowiem zależne jest to od potrzeb dziecka”. Kierownik w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu, stanowiących **akta kontroli str. 332** poinformowała, że „(...)sprawdzamy czy dana odzież jest w magazynie, dziecko samo wybiera, a jeśli nie ma wówczas starsi wychowankowie otrzymują środki na jej zakup i przedkładają faktury to potwierdzające. W przypadku, kiedy wychowanek ma trudności z samodzielnym zakupem odzieży, wówczas robi to z wychowawcą. Zdarzają się sytuacje, że wychowanek otrzyma środki na zakup odzieży, zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem, jednak kupuje w to miejsce co innego i tym samym wykorzystuje przeznaczone na to środki”. W związku z powyższym przeanalizowano w tym zakresie kartę odzieżową dziecka, o którym mowa powyżej. Wynika z niej, iż na dzień 20 stycznia 2024 r., posiadało ono 3 koszulki na krótki rękaw oraz 2 na długi rękaw, a w dniu 21 marca 2024 r. z magazynu otrzymało 1 koszulkę na krótki rękaw /**akta kontroli str. 333-334**/. Jak wynika z ww. karty odzieżowej, na zakup odzieży dla wychowanki w okresie od stycznia do kwietnia 2024 r. wydano 257, 78 zł. W ocenie kontrolujących posiadanie jedynie 4 koszulek na krótki rękaw oraz 2 na długi, nie jest w stanie w pełni zaspokoić potrzeb podopiecznej. Tym samym zasadne jest dokonanie przeglądu asortymentu odzieżowego wychowanki, a następnie zakup niezbędnych rzeczy. W powyższym zakresie udzielono instruktażu.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 7 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 2 zaś wskazało, że nie wie co to jest. Ponadto 9 wychowanków wskazało, iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do praw okresowej oceny sytuacji dziecka i udziela się im w tym zakresie wyjaśnień. Pełnoletni wychowanek wskazał, że realizuje indywidualny program usamodzielnienia.

Z uwagi na powyższe, zespół inspektorów, w ramach bieżącego instruktażu, wskazał Dyrektorowi, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy.

6. Pozostałe ustalenia

W dniu 13 czerwca 2024 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki,

a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 335-336.**

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na II piętrze trzykondygnacyjnego budynku przy ul. Armii Krajowej 33/5 i składa się z:

- 3 pokoi mieszkalnych 4-osobowych oraz 1 pokoju mieszkalnego 2-osobowego, które są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę,
- salonu stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w sofę, stół z krzesłami, szafę, komody, telewizor, kącik komputerowy oraz miejsce do pracy dla wychowawców,
- kuchni (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- łazienki z 2 prysznicami i 2 umywalkami, a także 2 toaletami (umożliwiającymi korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny), znajdują się w niej także 2 pralki i suszarka do ubrań.

Podczas przeprowadzania oględzin Placówki, stwierdzono, że pomieszczenia posiadały domowy charakter. Stwierdzono jednocześnie, iż ściany w 3 pokojach wymagały odmalowania z uwagi na znaczne zabrudzenia. Kierownik poinformowała, iż pokoje te będą odmalowane w br. w okresie wakacyjnym, kiedy dzieci będą przebywać na letnim wypoczynku/urlopowaniach. Kontrolowana Jednostka posiadała warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

7. Uwagi i wnioski

Ustalono, iż indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym w formie skoroszytu, który obowiązuje na dany rok szkolny (od września do sierpnia). Ujmowane w niej informacje o prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej w rzetelny sposób odzwierciedlają funkcjonowanie wychowanków.

Placówka, poza stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, co do zasady realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci oraz przygotowanie wychowanków do usamodzielnienia.

8. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Weryfikować i potwierdzać, iż wychowawca nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym przed nawiązaniem z nim stosunku pracy, zgodnie z art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.**

2. Diagnozę psychofizyczną sporządzać niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia.
3. Plan pomocy dziecku opracowywać na podstawie diagnozy psychofizycznej, niezwłocznie po jej sporządzeniu, zgodnie z § 15 ust. 1 i 4 pkt 1 rozporządzenia.
4. W planie pomocy dziecku wyznaczać cel pracy z dzieckiem, zgodnie § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia.
5. Wzmóc nadzór wewnętrzny nad dokumentowaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej i wdrożyć instruktaż przekazany podczas kontroli.

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Agnieszka Brzozowska - *główny specjalista*

Katarzyna Henryka Stefanowska - *główny specjalista*